

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2017-03-16

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Anita Saldén Enérus.

Privata sjukvårdsförsäkringar inom offentligt finansierad hälso- och sjukvård

Enligt en lagrådsremiss den 2 mars 2017 har regeringen (Socialdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Eva Willman, biträdd av departementssekreteraren Anna Dahlin.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Det remitterade förslaget uppges syfta till att förtydliga att det inom offentligt finansierad hälso- och sjukvårdsverksamhet får ges hälso- och sjukvård inom ramen för en privat sjukvårdsförsäkring endast om människovärdesprincipen samt behovs- och solidaritetsprincipen inte åsidosätts.

I dag har omkring 650 000 svenskar en privat sjukvårdsförsäkring. Ändå har det enligt remissen inte visats att det på grund av försäkringarna görs avsteg från de åberopade principerna eller från princi-

pen att det är patientens behov och inte hans eller hennes betalningsförmåga som ska styra vårdinsatsen. Det uppges emellertid att det finns risk för att försäkringspatienter ska prioriteras.

Under rubriken Allmänt om förslagets konsekvenser i remissens konsekvensavsnitt redovisas i huvudsak vilka följder förslaget kan tänkas få för försäljningen av privata vårdförsäkringar. Däremot saknas i konsekvensavsnittet en redovisning av förväntade förbättringar för de patientgrupper som avses bli gynnade av förslaget, dvs. de som saknar privat försäkring.

I remissen förklarar regeringen att den avser att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att följa upp konsekvenserna av förslaget och att inleda ett utvecklingsarbete för att stödja landstingen i att bättre kunna följa att de grundläggande principerna uppfylls. Åtskilliga remissinstanser har påpekat att en sådan uppföljning är förenad med stora rättsliga och praktiska svårigheter. Någon närmare beskrivning av hur ett uppdrag till Socialstyrelsen skulle kunna utformas har inte redovisats. Det kan ifrågasättas om en uppföljning kan genomföras på ett sådant sätt att den kan användas som underlag för en utvärdering av en lagändring som avser bara de privata sjukvårdsförsäkringarna.

Det har alltså inte visats att lagstiftningen behövs. Inte heller har det klarlagts att den skulle få konsekvenser som gynnar de patienter som riskerar att missgynnas på grund av privata sjukvårdsförsäkringar. Vidare framgår inte hur de föreslagna bestämmelserna skulle kunna utvärderas. Lagrådet kan mot den bakgrunden inte tillstyrka att förslaget genomförs, särskilt som det sägs vara endast ett förtydligande av vad som redan gäller.